

Ορυφίς
160.50.2

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟ
"ΝΕΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ"

Βόλος, 25 Σεπτεμβρίου 1985

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Κ.Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

Βόλος, 25 Σεπτεμβρίου 1985

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Κ. Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ.

Φίλες και φίλοι, αγαπητοί σύνεδροι.

Είναι μεγάλη η χαρά που βρίσκομαι ανάμεσά σας ίσως διπλή η χαρά, πρώτα απ' όλα γιατί βρίσκομαι ανάμεσά σας σ' αυτή τη δημιουργική, αυτή την ηρωική φάση του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και δεύτερο διότι έχω την τιμή να παρευρίσκομαι ανάμεσα σε διακεκριμένους επιστήμονες Έλληνες και ξένους σ' ένα συμπόσιο που έχει τόσα να προσφέρει για τις νέες κατευθύνσεις όχι μόνο στενά στην παιδαγωγική αλλά και γενικότερα στο ρόλο του Πανεπιστημίου, το ρόλο του Πανεπιστημίου που πρέπει να παίξει μέσα στην Ελληνική κοινωνία.

Εδώ στην έδρα, στο Βόλο, στη Θεσσαλία, έχουμε ένα νέο Πανεπιστήμιο. Εγκαινιάζοντας αυτές τις διεθνείς επιστημονικές εκδηλώσεις θα ήθελα να πω ότι το Παν/μιο αυτό θα έπρεπε να είχε ιδρυθεί πριν από πάρα πολλά χρόνια. Για τη σημερινή Κυβέρνηση η ίδρυση του Πανεπιστημίου είναι μια σταθερή επιλογή για την οποία είμαστε και περήφανοι.

Αυτό το Πανεπιστήμιο δεν έχει απλώς Τοπικό χαρακτήρα αλλά έχει χαρακτήρα Εθνικό.

Η οργάνωσή του, όπως τονίστηκε, θέλει πάρα πολλή προσοχή και μελέτη, Και θα ήθελα να μεταφέρω ότι η ενίσχυση της πολιτείας δεν θα λείξει στις προσπάθειές σας αυτές.

Φαίνεται βέβαια ότι στο ελάχιστο αυτό διάστημα που ξεκίνησε, έχουν γίνει ουσιαστικά, σημαντικά οργανωτικά βήματα που εντυπωσιάζουν με τη συστηματικότητα τους και την ταχύτητά τους. Ετσι λοιπόν μπορεί να είμαστε σίγουροι πως η πορεία του Πανεπιστημίου έχει μπει σ' έναν καλό δρόμο.

Πέρα απ' αυτό, η ένταξη του Πανεπιστημίου στον ιστό της πόλης στον αστικό ιστό, μας δείχνει ακριβώς και μιά νέα προσπάθεια να αγκαλιάσει την κοινωνία και να αγκαλιαστεί από την κοινωνία.

Να σας φέρω και ένα παράδειγμα, ή μάλλον αντι-παράδειγμα, στην Πάτρα όπου εκλέγομαι και βουλευτής, όπου εκεί δυστυχώς το πανεπιστήμιο φτιάχτηκε έξω από την πόλη και σήμερα υπάρχει θα λέγα, όχι απλώς ψυχρότητα αλλά σχεδόν ανταγωνιστικότητα μεταξύ της Πατρικής κοινωνίας και της κοινωνίας της πανεπιστημιακής. Και δυστυχώς το Πανεπιστήμιο είναι εκεί απλώς - τουλάχιστον για τους κατοίκους - (βέβαια έχει τουλάχιστον αλλάξει τα τελευταία χρόνια και ελπίζω ν' αλλάξει ακόμα περισσότερο) απλώς για να βοηθήσει με τη στενή έννοια οικονομικά, με κάποια νοίκια, με κάποιους ακόμα καταναλωτές, σε μερικά μαγαζιά.

Σίγουρα αυτή δεν είναι η πρόθεση της ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Και χαίρομαι ιδιαίτερα, ακόμη περισσότερο, όπως είπα, για τον προσανατολισμό των εργασιών σε θέματα διαρκούς εκπαίδευσης επιμόρφωσης των εκπαιδευτών και περιφερειακή πολιτισμική ανάπτυξη.

Κι όταν μιλάμε για ανάπτυξη θα ήθελα να τονίσω ότι η φιλοσοφία που διέπει τη σημερινή κυβερνητική πολιτική, η αντίληψη η φιλοσοφική για την κοινωνία μας, είναι για μια ανάπτυξη που εμπεριέχει μέσα της μορφές δημοκρατίας πιο άμεσες αποκεντρωμένες, συμμετοχικές, λαϊκής πρωτοβουλίας, αυτοδιαχείρισης, μιας κοινωνίας ανθρωποκεντρικής.

Αυτή η ανάπτυξη δεν μπορεί παρά να προϋποθέτει την καλλιέργεια του πιο πολύτιμου αγαθού που έχουμε σαν χώρα, που είναι ο ίδιος ο ελληνικός λαός, ο άνθρωπος, ο πολίτης.

Δεν μπορεί παρά να προϋποθέτει όχι την απλή μεταβίβαση γνώσεων, όχι την απλή εναποθήκευση, τη συσσώρευση γνώσεων αλλά την καλλιέργεια, τη δημιουργία - και εδώ αναφέρομαι και στην παιδαγωγική διάσταση - ενός πνεύματος αυτοπεποίθησης, αυτογνωσίας, άνεσης του επιστήμονα με το πολιτικό, οικονομικό, κοινωνικό, οικολογικό, πολιτιστικό του περιβάλλον, ανάπτυξη κριτικής και θετικής σκέψης και συλλογικής δουλείας και αλληλεγγύης - ανθρωπίνης αλληλεγγύης.

Μόνο τότε μπορούμε να μιλάμε για μια ανάπτυξη τοπική, για τη συμμετοχή του πολίτη, για πραγματικούς θεσμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, για συνεταιρισμούς αγροτών, γυναικών, νέων.

Αυτή η αντίληψη της ανάπτυξης πιστεύω ότι παντρεύεται θαυμάσια με τις επιτακτικές ανάγκες να αλλάξει τρόπους σκέψης το Ελληνικό Πανεπιστήμιο - μα ίσως και το Πανεπιστήμιο παγκόσμια.

Το εκπαιδευτικό σύστημα που κληρονομήσαμε, βρίσκεται σε κρίση. Η βιομηχανική κοινωνία, που εξυπηρετεί το πανεπιστήμιο, βρίσκεται σε κρίση. Τα προβλήματα: : Η υπερεξειδίκευση, η παραδοσιακή απομόνωση του πανεπιστημίου, ίσως μια επιστημοσύνη που προσπαθεί να εξυπηρετήσει σε εισαγωγικά την "αλήθεια" αντί να υπηρετεί τον άνθρωπο, ιδιαίτερα για την Ελλάδα μια τυπολατρεία και πτυχιολατρεία (μια αντίληψη που δέσποζε στο ελληνικό Πανεπιστήμιο), η εξάρτησή μας-εκπαιδευτικά και τεχνολογικά-από θεσμούς στο εξωτερικό καθώς βέβαια και οι ραγδαίες εξελίξεις οι τεχνολογικές και κοινωνικές σ'όλον τον κόσμο.

Αυτά τα προβλήματα απειλούν σήμερα να απομονώσουν ακόμα περισσότερο το πανεπιστήμιο το ελληνικό ώστε να γίνει αναποτελεσματικό και ακόμα αρνητικό στο ρόλο του, με τον ελάχιστο αρνητικό ρόλο, την παραγωγή μιας στρατιάς ανέργων.

Ετσι λοιπόν, μόνο η φαντασία και η τόλμη, δεμένη βέβαια με την πραγματικότητα μπορεί να βγάλει πιστεύω, το ελληνικό Πανεπιστήμιο από το τέλμα, το οποίο έχει κληρονομήσει.

Γι' αυτό είναι ίσως και ιδιαίτερη χαρά που βλέπω εδώ στο Βόλο, μια τέτοια προσπάθεια - και μάλιστα στην αρχή - δίνοντας μια νέα ταυτότητα στο Πανεπιστήμιο αυτό.

Πράγματι, το Πανεπιστήμιο δεν πρέπει να είναι μια παραγωγή πτυχιούχων, ένα εργοστάσιο. Περισσότερο, πιστεύω, πρέπει να είναι ένας χώρος συνεχούς συνάντησης ρευμάτων σκέψης, όπου ο καθηγητής - και αυτός εξελισσόμενος - γίνεται ένας ιμάντας που συνδέει τα διάφορα ρεύματα, τις διάφορες σκέψεις, τους διάφορους προβληματισμούς, ένας βοηθός και συμπαραστάτης στο φοιτητή, στον πολίτη-φοιτητή, ώστε να μπορεί να ασκηθεί να γίνε- νει αυτός ερευνητής όχι για 4 ή 5 χρόνια που θα είναι στο Πανεπιστήμιο, αλλά ερευνητής για την υπόλοιπη τη ζωή του - και την καθημερινή του ζωή. Έτσι, να γίνει όχι απλώς ένας καταναλωτής γνώσεων αλλά ένας παραγωγός γνώσεων.

Έτσι το Πανεπιστήμιο, πιστεύω, πρέπει να εξελιχθεί σ' ένα ευ- έλικτο κέντρο πολιτισμού, που συνδέει την επιστημονική έρευνα, την παιδεία, την παραγωγή, την κοινωνία, την ανάπτυξη.

Οι προσπάθειες του Πανεπιστημίου της Θεσσαλίας, όχι μόνο στο Συμπόσιο αυτό, αλλά και στην προσπάθεια ανάπτυξης διεπιστημο- νικών σχολών δίνει ακριβώς την πρόθεση των ιδρυτών του να υλοποιήσουν το στόχο αυτό.

Θα ήθελα, πριν τελειώσω, να αναφέρω και μερικές σκέψεις που έχουν σχέση και με τις αρμοδιότητες τις δικές μου, σαν υφυπουργός Πολιτισμού με αρμοδιότητες στην λαϊκή επιμόρφωση ή στην επιμόρφωση των ενηλίκων και στα θέματα της νέας γενιάς - μερι- κές σκέψεις για το πώς θα μπορέσουμε να συνεργαστούμε και πώς το 1986 θα πειραματιστούμε ώστε να βοηθήσουμε και μείς - και να βοηθηθούμε - με το άνοιγμα του Πανεπιστημίου προς την κοι- νωνία.

Πρώτα απ' όλα τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση (ένας όρος που χρησι- μοποιείται πολύ αλλά ακόμα στην Ελλάδα δεν έχει πραγματοποιη- θεί) συνεχιζόμενη εκπαίδευση ώστε ένας πτυχιούχος να συμπλη- ρώσει αυτά που πρέπει να συμπληρώσει για να προλάβει τις τεχνο- λογικές εξελίξεις, αλλά και ακόμα να αποκτήσει ένα νέο πτυχίο σ' ένα άλλο αντικείμενο, για να μπορέσει να αλλάξει ή να προ- σαρμοστεί στην καριέρα του.

Ένα δεύτερο θέμα : Την πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο ανθρώπων που δεν είχαν τη δυνατότητα να πάνε στο Πανεπιστήμιο και οι οποίοι έχουν φτάσει σε μια ηλικία που συνήθως δεν θεωρείται φοιτητική: σαράντα - πενήντα ετών - που όμως έχουν εμπειρίες ζωής που σί- γουρα και μπορούν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις του Πανεπιστημίου αλλά και να εμπλουτίσουν το Πανεπιστήμιο με την εμπειρία τους.

Τρίτο : την παρακολούθηση μαθημάτων από πλατύτερα στρώματα πολιτών, που έχουν ενδιαφέρον για τα συγκεκριμένα μαθήματα.

Τέταρτο : τη δημιουργία ειδικών επιμορφωτικών προγραμμάτων για συγκεκριμένες ανάγκες ή στρώματα, όπως π.χ. να δημιουργηθεί ένα Τμήμα ή ένα πρόγραμμα συγκεκριμένο για συνεταιριστές, για συμβούλους Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για συνδικαλιστές κ.λ.π.

Πέμπτο : Τα μαζικά μέσα ενημέρωσης (μιλάμε αρκετά στην Ελλάδα για το Τρίτο Κανάλι, αλλά - νομίζω - πριν φτάσουμε σ' ένα Τρίτο Κεντρικό κανάλι - Εθνικό κανάλι, θα πρέπει να συζητήσουμε την ανάπτυξη, την ουσιαστική ανάπτυξη, τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης - Ραδιόφωνο-Τηλεόραση. Και εδώ μπορεί κάλλιστα το Πανεπιστήμιο να συνδεθεί με τα μαζικά μέσα αυτά, ώστε να γίνει ένας ισχυρός επιμορφωτικός φορέας και βοηθός πολιτιστικής και τοπικής ανάπτυξης.

Έκτο : Την επιμόρφωση επιμορφωτών που δουλεύουν στην επιμόρφωση ενηλίκων είτε για πρότυπες διδασκαλίες είτε για εξειδίκευση στο θέμα που διδάσκουν.

Έβδομο : Την ανίχνευση εκπαιδευτικών αναγκών στην περιοχή όπου βρίσκεται το Πανεπιστήμιο. Γιατί οι φοιτητές, στην έρευνά τους, αντί να κάνουν ένα θεωρητικό ζήτημα - να μην κάνουν έρευνα ακριβώς πάνω στα εκπαιδευτικά προβλήματα της περιοχής, στις εκπαιδευτικές ανάγκες του πληθυσμού της περιοχής, που μπορούν να βοηθήσουν με τη σειρά τους την επιμόρφωση και τα προγράμματα της επιμόρφωσης.

Όγδοο : Ενημερωτικές καμπάνιες, που ήδη έχουμε ξεκινήσει, όπως γύρω από θέματα προληπτικής ιατρικής, θέματα γονέων, παιδιών, ναρκωτικά κ.λ.π.

Και τέλος, ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης που συνδέουν και συνδυάζουν έρευνα, εκπαίδευση, πολιτιστική ανάπτυξη και επενδύσεις.

Μ' αυτές τις προτάσεις πιστεύουμε ότι θα πειραματιστούμε το 1986, πράγματι για να βοηθήσουμε και μείς με τη σειρά μας το άνοιγμα του Πανεπιστημίου και συγκεκριμένα θα αφιερώσουμε, θα δώσουμε σημαντικό ελπίζουμε ποσό χρημάτων, ώστε να μπορεί και το Πανεπιστήμιο σιγά-σιγά είτε άμεσα από άλλα Υπουργεία, είτε έμμεσα μέσω άλλων φορέων, Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Συναιτερισμών κ.λ.π. να χρηματοδοτείται για προγράμματα που δεν είναι στο κυρίως κορμό των εκπαιδευτικών τους δραστηριοτήτων.

Αλλά που μπορούν ίσως να αναπτυχθούν τόσο πολύ ώστε να αποτελέσουν τις κυριότερες δραστηριότητες του Πανεπιστημίου.

Τελειώνοντας θα ήθελα να πω ότι και τα θέματα που έχετε επιλέξει και το κύρος των εισηγητών και η συμμετοχή που υπάρχει ασφαλώς δεν αφήνουν καμιά αμφιβολία για την επιτυχία των εργασιών του Συμποσίου σας.

Ελπίζω - και εύχομαι - και η κοινωνική επιτυχία αυτής της πρώτης δημόσιας παρουσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στην πόλη που είναι η έδρα του να συναγωνιστεί την βέβαιη επιστημονική επιτυχία αυτής της εκδήλωσης.

Τελειώνοντας με τις σκέψεις αυτές, θα ήθελα να κηρύξω την έναρξη των εργασιών του Συμποσίου και να ευχηθώ καλή επιτυχία στις εργασίες σας και τέλος θα ήθελα να μεταφέρω επίσης τους προσωπικούς χαιρετισμούς του Πρωθυπουργού.